

**Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 1937 r.
Izba II karna
sygn. 1 K. 150/37**

Teza

Dla bytu obrony koniecznej w myśl art. 21 k.k. nieodzowny jest zamach rzeczywisty. Niedopuszczalne jest zakwalifikowanie przekroczenia obrony urojonej pod art. 21 § 2 k.k. Jeśli sprawca mniemał, że istniał zamach, którego w rzeczywistości nie było, to zachodzi błąd z jego strony (art. 20 k.k.), bądź całkowicie nie zawiniony, stanowiący o nieistnieniu przestępstwa, bądź też przestępstwo nieumyślne, gdy w grę wchodzi lekkomyślność lub niedbalstwo.

Z uzasadnienia

Kasacja oskarżonego zarzuca obrazę: 1. art. 360 i 379 § 1 k.p.k. w związku z art. 20 i 21 k.k. przez bezzasadne uznanie, iż oskarżony nie działał ani w rzeczywistej obronie koniecznej ani w urojonej obronie; ów błąd Sądu został wywołany tym, że: a) Sąd nie ustalił pobudki działania oskarżonego, skutkiem czego całej konstrukcji prawnej wyroku brak logiki, b) Sąd pominął cały szereg okoliczności świadczących o tym, że na oskarżonego był skierowany bezprawny atak, a mianowicie atak na jego bezpieczeństwo ciała.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

(...) 3) Kasacja myli się twierdząc, że przekroczenie urojonej obrony koniecznej podpada pod par. 2 art. 21 k.k. Zarówno nowoczesna doktryna jak i polski Kodeks Karny nie traktują urojonej obrony koniecznej jako obrony, lecz kwalifikują ją jako błąd ze strony tego, który uroił sobie nie istniejący zamach i konieczność obrony przed owym nie istniejącym zamachem. Dla bytu obrony koniecznej, w myśl art. 21 k.k., nieodzowny jest zamach rzeczywisty. Gdzie nie ma zamachu, tam nie może być obrony przeciwko zamachowi, a gdzie nie ma obrony, tam nie ma możliwości jej przekroczenia. Nie może zatem być mowy o zakwalifikowaniu przekroczenia obrony urojonej pod art. 21 § 2 k.k., przewidującego przekroczenie obrony przed bezprawnym zamachem. nie zaś obrony urojonej. Jeśli sprawca mniemał, że istniał zamach, którego w rzeczywistości nie było to zachodzi jak powiedziano wyżej, błąd z jego strony (art. 20 k.k.) bądź całkowicie niezawiniony, nie stanowiący żadnego przestępstwa, bądź też, gdy w grę wchodzi lekkomyślność lub niedbalstwo, przestępstwo nieumyślne (ZB.O. 27/33).

[Cytowane artykuły: 20 k.k., 21 k.k., 360 k.p.k., 379 k.p.k.]